

SOSIAALISEN LUOTOTUKSEN MYÖNTÄMISPERUSTEET JA TOIMINTAOHJE ÄÄNEKOSKELLA

Yleistä

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

Sosiaalisessa luototuksessa noudatetaan sosiaalisesta luototuksesta annettua lakia (1133/2002) sekä Äänekosken perusturvalautakunnan päättämiä periaatteita ja ohjeita.

Sosiaalista luottoa myönnetään henkilöille joiden kotikunta on Äänekoski. Sosiaalista luottoa myönnetään Äänekosken sosiaalisen luototuksen rahaston varojen puitteissa. Ennen luoton myöntämistä on luoton saajalle annettava tiedot kunnan määrittelemistä sosiaalisen luoton perusteista kirjallisena.

Sosiaalisen luoton myöntäminen

Sosiaalinen luotto on tarkoitettu pienituloisille ja vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada muuta luottoa esimerkiksi vakuuksien puuttumisen tai luottohäiriömerkinnän vuoksi. Sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää hakijalta maksuvaraa maksaa luotto takaisin ensisijaisesti pysyväisluonteisen tulolähteen, esimerkiksi työtulon tai eläkkeen perusteella.

Ennen sosiaalisen luoton saanninedellytysten arviointia tarkistetaan hakijan mahdollisuus saada toimeentulotukea (Kelan perustoimeentulotuki ja kunnan täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki).

Sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää, että lainan saaja kykenee pysyväisluonteisista tuloistaan maksamaan lainan kuukausittaiset lyhennykset ja korot. Maksukykyä arvioitaessa nettotuloista vähennetään

- asumiskustannukset
- välttämättömät vakuutukset
- päivähoitomenot
- elatusvelvollisuudesta aiheutuvat menot
- terveydenhuollosta aiheutuvat menot
- työstä aiheutuvat menot
- muiden velkojen hoidosta aiheutuvat menot
- muut erityismenot
- välttämättömät elinkustannukset

Välttämättöminä elinkustannuksina käytetään pääsääntöisesti velkajärjestelynormistoa, jonka oikeusministeriö päättää vuosittain antamallaan asetuksella. Lisäksi selvitetään tarvittaessa luotonhakijan omaa taloudenhoitoa, ja arvioidaan tilannetta toimeentulotuen normistoa käyttäen.

Sosiaalisen luoton tavoitteena on pienituloisen ja vähävaraisen henkilön itsenäisen suoriutumisen edistäminen. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää luotonsaajan talouden hallintaa ja talouden hallinnan lisäämistä pitkällä aikavälillä. Näiden seikkojen vuoksi on mahdollista vähävaraisen henkilön varallisuuden lisääntyminen luoton avulla eikä vähäinen varallisuus muodostu sosiaalisen luoton myöntämisen esteeksi.

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää seuraaviin tarkoituksiin

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää erilaisiin tarkoituksiin, jotka ehkäisevät taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistävät henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

Näitä perusteita voivat olla esimerkiksi

- talouden hallintaan saattaminen
- velkakierteen katkaiseminen
- kodin keskeiset hankinnat
- kuntoutumisen ja työllisyyden edistäminen
- asumisen turvaaminen
- sosiaalisen kriisin ylittäminen
- vakuuksien puuttuminen
- maksuhäiriömerkintä

Opiskelijoille ei pääsääntöisesti myönnetä sosiaalista luottoa. Opiskelijoiden ensisijainen tulonlähde on opintoraha ja valtion takaama opintolaina. Sosiaalista luottoa voidaan kuitenkin myöntää henkilölle, joilla opintolainan saaminen edellyttää entisten, vähäisten velkojen maksamista.

Sosiaalista luottoa ei myönnetä

- säännöllisesti toimeentulotukea saavalle henkilölle (ei maksuvaraa)
- päätoimisesti opiskelevalle opiskelijalle, edellisessä kohdassa kuvattua poikkeusta lukuun ottamatta
- yritystoimintaan
- henkilölle, jolla on voimassaoleva yksityishenkilön velkajärjestelyn maksuohjelma
- henkilölle jolla takaisin maksettavana aiemmin myönnetty sosiaalinen luotto

Sosiaalisen luoton yleinen este on maksuvaran puuttuminen. Muita esteitä voivat olla

- maksuvaran suuruus antaa hakijalle mahdollisuuden saada kohtuuehtoinen luotto normaaleilta luottomarkkinoilta
- hakija voi kohtuullisessa ajassa säästää luoton määrän
- hakijalle jää luoton myöntämisestä huolimatta järjestelemättömiä velkoja tai luottoja
- puutteellinen hakemus (esimerkiksi liitteet puuttuvat)
- hakijalla on realisoitavaa omaisuutta

Sosiaalista luottoa ei voida myöskään myöntää, jos päätöksentekohetkellä sosiaalisella luototuksella ei ole käytettävissä sosiaaliseen luototukseen tarkoitettussa rahastossa varoja.

Luoton määrä ja korko

Sosiaalinen luotto on pankkilainaan verrattavissa oleva luotto takaisinmaksuehtoinen.

Luoton vähimmäismäärä on 300 e ja enimmäismäärä 10 000 e.

Lainan takaisinmaksuaika on enintään viisi vuotta ja pienin kuukausierä 20 euroa.

Sosiaalinen luotto on 1.9.2018 alkaen koroton eikä siitä peritä toimitusmaksua tai järjestelypalkkiota.

Viivästyskorko on korkolain 4 § mukainen vuotuinen viivästyskorko.

Luotto maksetaan velkojen järjestelyyn liittyvissä luototuksissa suoraan velkojille ja hankintoihin liittyvässä luototuksessa maksusitoumuksena tai kuittia vastaan asiakkaan tilille.

Hakijan maksukyvyn arviointi

Hakijan tuloina huomioidaan kaikki hakijan käytössä olevat tulot. Hakijan varoja arvioitaessa voidaan käyttää perusteena toimeentulosta annetun lain 12 § säännöstä, jonka mukaan hakijan varoina otetaan huomioon hänen käytettävissään olevat helposti realisoitavissa oleva varallisuus nettomääräisenä.

Hakijan ansaintamahdollisuutta arvioitaessa tarkastellaan hänen ikäänsä, työkykyä, elatusvelvollisuutta ja muita olosuhteita jotka vaikuttavat hakijan tuloihin.

Velkatilanne selvitetään perusteellisesti. Hakijan tulee toimittaa selvitys kaikista veloistaan. Selvityksestä tulee ilmetä

- käydä ilmi kunkin velan velkoja
- velan peruste
- velkamäärä

Tilanteissa joissa hakijalle ei synny maksuvaraa eikä sosiaalista luottoa voida myöntää, hakijaa ohjataan hakemaan sovitteluratkaisua velkojen kanssa tai yksityishenkilön velkajärjestelyä.

Maksuvaralaskelmassa huomioidaan

- asumisesta aiheutuvat menot
- työstä aiheutuvat menot
- päivähoitomenot
- elatusvelvollisuudesta aiheutuvat menot
- terveydenhuollosta aiheutuvat menot
- muihin välttämättömiin elinkustannuksiin varataan rahaa velkajärjestelylain tai toimeentulotukilain mukaisesti

Jos hakijan tuloissa on tapahtumassa tiedossa olevia muutoksia, ne huomioidaan maksukykyä arvioitaessa.

Luoton takaisin maksu

Luoton takaisinmaksu hoidetaan kuukausittaisella laskutuksella luottosopimuksen mukaisesti.

Luoton saajalta voidaan edellyttää vapaaehtoisen luottohäiriömerkinnän tekemistä Suomen Asiakastiedon rekisteriin.

Luoton takaisinmaksun laiminlyönti tai muu sopimusrikkomus voi johtaa luoton irtisanomiseen ja perimistöimiin (ulosotto).

Sosiaalisen luototuksen päätöksentekijä voi myöntää riittävin sosiaalisin perustein maksuvapautuskuukausia, joita voi olla enintään 3 kk/ vuosi. Sosiaalisia syitä voivat olla esimerkiksi pitkäaikainen sairastuminen, muutto, kuolemantapaukset, äkillinen ja yllättävä maksukyvyyn muutos kuten esim. lomautus työstä pidemmäksi aikaa tai palkkatyön loppuminen.

Maksuvapautuskuukausista tehdään viranhaltijapäätös. Myönteisestä maksuvapautuspäätöksestä tehdään myös uusi lainasopimus.

Saatavien perintä ja luoton irtisanominen

Lakia saatavien perinnästä (513/1999) sovelletaan erääntyneen saatavan perintään.

Kun luoton tai sen erän takaisinmaksu on laiminlyöty eräpäivänä, lähetetään velalliselle maksukehotus maksamista varten. Mikäli velallinen ei maksukehotuksesta huolimatta ei maksa erääntyneitä eriä viimeiseen mahdolliseen maksupäivään mennessä tai sovi uuden maksusuunnitelman laatimisesta, voidaan sosiaalinen luotto asiakaskohtaista harkintaa käyttäen irtisanoa. Irtisanomisen edellytyksenä on, että maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja viivästynyt määrä jäljellä olevan luoton määrästä on vähintään 10 prosenttia, tai jos siihen sisältyy useampi maksuerä vähintään viisi prosenttia luoton jäljellä olevasta määrästä.